

PÄÄTÖKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2019/1287,

annettu 26 päivänä heinäkuuta 2019,

Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta

(tiedoksiannettu numerolla C(2019) 5900)

(Ainoastaan kreikankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta 21 päivänä toukokuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 2 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan vakausmekanismin rahoitustuki päättyi 20 päivänä elokuuta 2018, minkä jälkeen Kreikkaan sovellettiin tiukennettua valvontaa komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2018/1192 ⁽²⁾ mukaisesti kuuden kuukauden ajan 21 päivästä elokuuta 2018. Sitä jatkettiin komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2019/338 ⁽³⁾ kuuden kuukauden ajan alkaen 21 päivästä helmikuuta 2019.
- (2) Kreikka on saanut vuodesta 2010 lähtien huomattavan määrän rahoitustukea, minkä johdosta Kreikan velat euroalueen jäsenvaltioille, Euroopan rahoitusvakausvälineelle ja Euroopan vakausmekanismille ovat yhteensä 243 700 miljoonaa euroa. Kreikka sai eurooppalaisilta kumppaneiltaan rahoitustukea edullisin ehdoin, minkä lisäksi velan saattamiseksi kestävämmälle pohjalle toteutettiin useita toimenpiteitä vuonna 2012 ja jälleen vuonna 2017 Euroopan vakausmekanismin avulla. Euroryhmä pääsi 22 päivänä kesäkuuta 2018 poliittiseen yhteisymmärrykseen lisätoimenpiteiden toteuttamisesta velkakestäväyyden varmistamiseksi. Näihin toimenpiteisiin sisältyvät muun muassa painotettujen keskimääräisten erääntymisaikojen pidentäminen 10 vuodella, korkojen ja lyhennysten lykkääminen vielä 10 vuodella sekä muiden velkatoimenpiteiden toteuttaminen. Euroryhmässä voidaan sopia kahdesti vuodessa kahdesta lisätoimenpiteestä: siitä, että poistetaan vuodesta 2018 alkaen korkomarginaali, joka liittyy Euroopan rahoitusvakausvälineen ohjelmaan sisältyneeseen velan takaisinostosuuteen, ja siitä, että palautetaan sellaisten määrien siirto, jotka vastaavat euroalueen kansallisten keskuspankkien hallussa nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen ja arvopaperimarkkinaohjelman puitteissa olevista Kreikan joukkovelkakirjoista saatavia tuloja, sillä edellytyksellä, että tiukennetun valvonnan puitteissa annettujen raporttien perusteella Kreikka noudattaa ohjelman jälkeisiä poliittisia sitoumuksia. Tältä osin euroryhmässä huhtikuussa 2019 aikaansaadun sopimuksen jälkeen käynnistettiin politiikkatoimista riippuvien ensimmäisten 970 miljoonan euron suuruisen velkatoimenpiteiden toteuttaminen.
- (3) Kreikka on euroryhmässä sitoutunut jatkamaan kaikkia Euroopan vakausmekanismin vakaustukiohjelman, jäljempänä 'ohjelma', mukaisesti hyväksytyjä keskeisiä uudistuksia, saattamaan ne päätökseen ja turvaamaan ohjelmassa ja sitä edeltävissä ohjelmissa hyväksytyjen tärkeiden uudistusten tavoitteet. Kreikka on myös sitoutunut toteuttamaan erityistoimia seuraavilla aloilla: finanssipolitiikka ja julkisen talouden rakenne, sosiaalipalvelut, rahoitusvakaus, työ- ja tuotemarkkinat, yksityistäminen ja julkishallinnon uudistus. Näillä erityistoimilla, jotka esitetään euroryhmän 22 päivänä kesäkuuta 2018 antaman lausunnon liitteenä, voidaan osaltaan puuttua Kreikan makrotalouden liiallisiin epätasapainoihin sekä talousvaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin.

⁽¹⁾ EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1192, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2018, Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotosta (EUVL L 211, 22.8.2018, s. 1).

⁽³⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/338, annettu 20 päivänä helmikuuta 2019, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 60, 28.2.2019, s. 17).

- (4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011⁽⁴⁾ perusteella varoitusemekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kreikka kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Perusteellinen tarkastelu sisällytettiin Kreikkaa koskevaan vuoden 2019 maaraporttiin⁽⁵⁾, joka julkaistiin 27 päivänä helmikuuta 2019. Komissio totesi, että vaikka Kreikka on onnistuneesti palauttanut julkistaloutensa tasapainon ja supistanut huomattavasti vaihtotaseensa alijäämää, sen makrotalous kärsii edelleen finanssikriisin jäljiltä liiallisista epätasapainoista⁽⁶⁾. Nämä liittyvät suureen julkiseen velkaan, negatiiviseen ulkomaiseen nettovarallisuusasemaan, järjestämättömien lainojen suureen osuuteen pankkien taseissa ja edelleen korkeaan työttömyysasteeseen. Vuoden 2018 lopussa julkinen velka oli 181,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä oli koko unionin suurin velkaosuus. Myös ulkomainen nettovarallisuusasema oli vuonna 2018 edelleen erittäin suuri eli - 137,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaikka vaihtotaseen alijäämä on supistunut huomattavasti, se ei edelleenkään riitä tukemaan erittäin suuren ulkomaisen nettovarallisuusaseman supistamista maltillisella tasolla tyydyttävällä vauhdilla. Työttömyysaste on edelleen laskenut vuoden 2013 huippulukemasta eli 27,8 prosentista, mutta se oli maaliskuussa 2019 yhä 18,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyyttä (11,9 prosenttia vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä) ja nuorisotyöttömyyttä (40,4 prosenttia maaliskuussa 2019) on edelleen hyvin paljon.
- (5) Neuvosto tarkasteli vuoden 2019 kansallista uudistusohjelmaa sekä vuoden 2019 vakausohjelmaa komission perusteellisen tarkastelun ja komission arvion huomioon ottaen. Se suositti⁽⁷⁾, että Kreikka toteuttaa vuosina 2019 ja 2020 toimia, joilla se varmistaa talouden kestäväen elpymisen ja torjuu liiallisia makrotalouden epätasapainoja jatkamalla ja täydentämällä uudistuksia, jotka ovat Kreikan euroryhmän kokouksessa 22 päivänä kesäkuuta 2018 antamien ohjelmanjälkeisten sitoumusten mukaisia. Neuvosto suositti myös, että Kreikka kohdentaa investointeihin liittyvää talouspolitiikkaansa erityisiin painopistealueisiin, joilla voidaan luoda vankka perusta kasvulle, siten, että vähennetään samalla alueellisia eroja ja varmistetaan sosiaalinen osallisuus.
- (6) Komissio julkaisi kolmannen raporttinsa Kreikkaan sovellettavasta tiukennetusta valvonnasta⁽⁸⁾ 5 päivänä kesäkuuta 2019. Raportissa kuvataan, kuinka Kreikka on edistynyt yleisten ja yksilöityjen uudistussitoumusten toteuttamisessa. Siinä todetaan, että Kreikka on edennyt järkevästi elokuussa 2018 päättyneen ohjelman jälkeisessä toimintaympäristössä. Se on onnistunut pitämään yllä reaalikasvua ja luomaan lisää työpaikkoja. Lisäksi Kreikka ylitti jälleen kerran perusyliäämätavoitteensa vuonna 2018. Vuoden 2018 loppuun mennessä täytettyjen yksilöityjen uudistussitoumusten noudattaminen, joskin pienellä viiveellä, mahdollisti lisävelkatoimenpiteiden toteuttamisen huhtikuussa 2019. Kreikka on myös alkanut saada jälleen jalansijaa markkinoilla ja hyötynyt siitä, että luottoluokituslaitokset ovat nostaneet sen luokitusta. Uudistusten toteuttamisvauhti on kuitenkin hidastunut viime kuukausina, eikä kaikkien toimenpiteiden yhdenmukaisuus euroryhmässä annettujen sitoumusten kanssa ole varmaa. Raportissa todetaan myös, että on olemassa riskejä, jotka liittyvät perusyliäämätavoitteen saavuttamiseen. Kreikka onkin nyt merkittävässä taitekohdassa niiden toimintapolitiittisten valintojen osalta, joita tarvitaan talouden kestäväen ja pysyvän elpymisen aikaansaamiseksi.
- (7) Vaikka Kreikan pankkiala on yhä riittävästi pääomitettu, pääomapositio heikkeni hieman vuonna 2018 huonon kannattavuuden ja omaisuuserien heikon laadun vuoksi, ja laskennalliset verohyvitykset muodostavat edelleen merkittävän osan ydinpääomaa. Pankkialalla on edelleen haasteita. Tilanne paranee hitaasti, ja alalla on yhä merkittäviä haavoittuvuustekijöitä. Ne liittyvät järjestämättömien vastuiden suureen määrään ja alhaiseen kannattavuuteen, minkä lisäksi pankkialalla on edelleen vahvat kytkökset valtioon. Vaikka järjestämättömien vastuiden määrä on vähentynyt vähitellen oltuaan suurimmillaan 107,2 miljardia euroa maaliskuussa 2016, niiden määrä oli vuoden 2018 lopussa yhä peräti 81,8 miljardia euroa eli 45,4 prosenttia taseeseen sisältyvien vastuiden kokonaismäärästä. Kreikka on hyväksynyt keskeisiä uudistuksia viime vuosien aikana, ja järjestämättömien lainojen kriisintarkaisukehyksen vahvistamiseksi tehdään työtä useissa aloitteissa. Tarvitaan kuitenkin lisätoimia, jotta järjestämättömien lainojen määrää saataisiin vähennettyä nopeammin, jotta järjestämättömien vastuiden osuus saadaan kestäväälle tasolle ja rahoituslaitokset kykenevät hoitamaan rahoituksenvälitys- ja riskinhallintatehtävänsä.
- (8) Viime vuosina saavutetusta edistyksestä huolimatta Kreikalla on edelleen vastassaan suuria liiketoimintaympäristöön ja oikeuslaitokseen liittyviä haasteita. Kreikka on yhä kaukana parhaiten suoriutuvista maista useilla tärkeimpien vertailukelpoisten indikaattorien rakenteellisilla osatekijöillä mitattuna (esim. oikeuden päätöksen tekemiseen kuluva aika, sopimusten täytäntöönpano, omaisuuden rekisteröinti, maksukyvyttömyysmenettelyt jne.).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽⁵⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁶⁾ COM(2019) 150 final.

⁽⁷⁾ Neuvoston suositus, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2019, Kreikan vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

⁽⁸⁾ Euroopan komissio: Enhanced Surveillance Report – Greece, kesäkuu 2019, Institutional Paper 103, kesäkuu 2019.

- (9) Kreikka ei saanut vuoden 2010 jälkeen lainaa rahoitusmarkkinoilta. Heinäkuusta 2017 alkaen se alkoi kuitenkin päästä takaisin rahoitusmarkkinoille laskemalla liikkeeseen valtion joukkovelkakirjoja. Tammikuussa toteutetun joukkovelkakirjalainojen onnistuneen liikkeeseenlaskun jälkeen Kreikka hyödynsi pääomamarkkinoita jälleen maaliskuussa 2019 laskemalla liikkeeseen valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainan ensimmäisen kerran sitten vuoden 2010. Kreikka laski heinäkuussa 2019 liikkeeseen seitsemän vuoden joukkovelkakirjalainan, joka auttaa palauttamaan ennalleen Kreikan tuottokäyrän ja parantamaan maan joukkolainamarkkinoiden likviditeettiä. Kreikan lainanoton ehdot ovat kuitenkin edelleen epävakaa ulkoisten taloudellisten riskien ja kotimaisten haavoittuvuustekijöiden vuoksi.
- (10) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että edellytykset, jotka oikeuttavat asetuksen (EU) N:o 472/2013 2 artiklan mukaisen tiukennetun valvonnan, ovat edelleen voimassa. Varsinkin Kreikan rahoitusvakautteen liittyvä yhä riski, joilla voi toteutuessaan olla haitallisia heijastusvaikutuksia muihin euroalueen jäsenvaltioihin. Heijastusvaikutukset saattavat myös ilmetä välillisesti eli näkyä sijoittajien luottamuksen heikkenemisenä ja siten muille euroalueen pankeille ja jäsenvaltioille aiheutuvien jälleenerahoituskustannusten kasvuna.
- (11) Näin ollen Kreikan on keskipitkällä aikavälillä jatkettava toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan vaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin, ja pantava täytäntöön rakenneuudistuksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävää talouden elpymistä, ottaen huomioon useiden tekijöiden pitkäaikaiset vaikutukset. Näitä ovat muun muassa vakava ja pitkittynyt laskusuhdanne kriisin aikana, Kreikan velkataakan suuruus, sen rahoitusalaan liittyvät haavoittuvuustekijät, rahoitusalan ja Kreikan julkisen talouden väliset edelleen suhteellisen vahvat kytkökset, jotka perustuvat muun muassa valtion omistuksiin, riski näillä aloilla esiintyvien vakavien jännitteiden leviämisestä euroalueen muihin jäsenvaltioihin sekä euroalueen muiden jäsenvaltioiden altistuminen Kreikan valtiovelkariskille.
- (12) Jotta voidaan poistaa jäljellä olevat riskit ja valvoa tämän tavoitteen toteuttamiseksi annettujen sitoumusten noudattamista, vaikuttaa tarpeelliselta ja asianmukaiselta jatkaa Kreikkaan kohdistuvaa tiukennettua valvontaa asetuksen (EU) N:o 472/2013 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (13) Kreikalle tarjottiin 16 päivänä heinäkuuta 2019 lähetetyllä kirjeellä mahdollisuus esittää näkemyksensä komission arvioinnista. Kreikka yhtyi 19 päivänä heinäkuuta 2019 antamassaan vastauksessa suurelta osin komission arvioon maan taloudellisista haasteista, jotka ovat perusteena tiukennetun valvonnan jatkamiselle.
- (14) Kreikka saa jatkossakin rahoitustukea (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/825⁽⁹⁾ mukaisesti) rakenneuudistusten tukiohjelmasta uudistusten suunnittelua ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien keskeisten uudistusten jatkaminen ja loppuun saattaminen noudattaen tiukennetun valvonnan puitteissa seurattavia toimintapoliittisia sitoumuksia.
- (15) Komissio aikoo tehdä tiiviisti yhteistyötä Euroopan vakausmekanismin kanssa sen varhaisvaroitusjärjestelmän puitteissa tiukennetun valvonnan toteuttamiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2018/1192 käyttöön otettua asetuksen (EU) N:o 472/2013 2 artiklan 1 kohdan mukaista, Kreikkaa koskevaa tiukennettua valvontaa jatketaan vielä kuuden kuukauden ajan alkaen 21 päivästä elokuuta 2019.

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/825, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, rakenneuudistusten tukiohjelman perustamisesta kaudeksi 2017–2020 ja asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta (EUVL L 129, 19.5.2017, s. 1).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 2019.

Komission puolesta
Pierre MOSCOVICI
Komission jäsen
